

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 21. november 2022

Zaradi nezadostnega usklajevanja je učinek financiranja EU na področju raziskav in inovacij manjši

Sinergije med raziskovalnim programom EU Obzorje 2020 ter evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi (skladi ESI) s proračunoma v vrednosti več milijard EUR se ne izkoriščajo v celoti, je v svojem novem poročilu zapisalo Evropsko računsko sodišče (Sodišče). V obdobju 2014–2020 različnih elementov, ki bi bili potrebni za ustvarjanje takih sinergij, še ni bilo. Evropska komisija in organi, ki upravljajo sredstva v državah EU, ne sodelujejo dobro, slednji pa pogosto delujejo razdrobljeno in na podlagi t. i. silosnega pristopa, zaradi česar sredstev ne morejo uporabljati tako, da bi se ta dopolnjevala. Zaradi tega sta izvajanje naložb, povezanih z raziskavami in inovacijami, in njihov učinek slabša, ovirana pa so tudi prizadevanja za odpravo razkoraka na področju raziskav in inovacij v Evropi.

Med letoma 2014 in 2020 je EU za raziskave in inovacije namenila 12 % svojega proračuna, kar je največ doslej. Od tega je 76,4 milijarde EUR izhajalo iz programa Obzorje 2020, skoraj 41 milijard EUR pa iz skladov ESI. Revizorji so preverili, ali so Komisija in organi upravljanja v državah EU sprejeli potrebne ukrepe za ustvarjanje sinergij med skladi, da bi zagotovili, da imajo skupaj večji učinek kot posamezno.

„V časih, ko smo kot državljani odvisni od naših raziskovalcev in inovatorjev na toliko ključnih področjih – od razvoja cepiv do energetike ter zelenega in digitalnega prehoda –, moramo čim bolj povečati učinek financiranja raziskav in inovacij,“ je dejala Ivana Maletić, članica Sodišča, ki je vodila revizijo. *„Na prvi pogled se morda zdi, da sta program Obzorje 2020 in evropski strukturni in investicijski skladi dva različna svetova, ki nimata veliko skupnega. A če se medsebojno dopolnjujeta, je lahko doseženi učinek večji. Za to pa je potrebno sodelovanje od samega začetka, tako pri zasnovi kot pri izvajanju programov.“*

Revizorji so ugotovili, da v obdobju 2014–2020 več dejavnikov, ki so ključni za ustvarjanje sinergij med skladi, še ni obstajalo. Prvič, pravila o skladih niso bila dobro usklajena. Komisija je sprejela ukrepe, da bi to pomanjkljivost v obdobju 2021–2027 odpravila, vendar še ni znano, ali bodo spremembe imele pričakovani učinek. Drugič, sicer se je sodelovanje v Komisiji v obdobju 2014–2020 izboljšalo, vendar je bilo sodelovanje med Komisijo in državami članicami ter med državami članicami samimi pogosto pomanjkljivo. Tretjič, čeprav so informacije o projektih in upravičencih, ki se financirajo iz programa Obzorje 2020 in skladov ESI, bistvenega pomena, do marca 2022 še ni bilo celovite zbirke podatkov o vseh projektih, ki se financirajo iz skladov ESI. Podatkovna

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

zbirka, ki je bila nato vzpostavljena, še vedno ni združljiva s podatkovno zbirko programa Obzorje 2020. Četrty dejavnik so bili pomanjkljivo strokovno znanje in vodstvene zmogljivosti organov upravljanja v državah EU, in sicer kljub podpori, ki jo je zagotovila Komisija.

Da bi se sinergije uresničile, jih je treba že v zgodnji fazi ustrezno predvideti v dokumentih o strateškem načrtovanju. Vendar so revizorji ugotovili, da v dokumentih o strateškem načrtovanju skladov ESI sinergije s programom Obzorje 2020 niso bile velikokrat omenjene. Poleg tega so bile prioritete, določene v teh strateških dokumentih, pogosto presplošne, zato je bilo težko usmerjati naložbe in ustvarjati sinergije. Ena od sinergij, in sicer uporaba sredstev ESI za izkoriščanje rezultatov raziskav in inovacij, pridobljenih s projekti programa Obzorje 2020, je pomenila posebej zapostavljeno področje. Eden od ključnih razlogov za to je bil, da organi upravljanja skladov ESI preprosto niso vedeli, kako ustvariti sinergije ali kako poiskati rezultate projektov iz programa Obzorje 2020. Revizorji menijo, da je bila to zamujena priložnost za prenos rezultatov s področja raziskav in inovacij v prakso. Nadaljnji primer je pečat odličnosti, tj. znak kakovosti, podeljen pozitivno ocenjenim predlogom iz programa Obzorje 2020, ki zaradi pomanjkanja sredstev niso bili financirani. Z njim bi se lahko olajšal dostop do financiranja iz skladov ESI, vendar se je le malo uporabljal. Nekatere druge sinergije, kot je podpora skladov ESI raziskovalnim centrom, s katero imajo njihovi projekti večje možnosti za pridobitev bolj selektivnega financiranja iz programa Obzorje 2020, so bile v glavnem uresničene.

Splošne informacije

Program Obzorje 2020 in njegov naslednik Obzorje Evropa sta usmerjena v odličnost, skladi ESI pa v zmanjševanje regionalnih razlik, vključno s podpiranjem raziskav in inovacij. Sinergije so pomembne zlasti za države, ki na področju raziskav in inovacij zaostajajo, saj je na ta način uporaba sredstev programa Obzorje 2020 in skladov ESI mogoče uskladiti, zaradi česar je njun skupni učinek večji kot bi bil posamičen. Za obdobje 2021–2027 je bilo področju raziskav in inovacij v programu Obzorje Evropa in skladih ESI dodeljenih še več sredstev in tudi sinergijam je bil pripisan večji pomen.

Posebno poročilo 23/2022: Sinergije med programom Obzorje 2020 ter evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi – Še niso v celoti izkoriščene je na voljo na [spletišču Sodišča](#). Dopolnjuje [Posebno poročilo Sodišča 15/2022](#) o ukrepih za povečanje udeležbe v programu Obzorje 2020.

Kontakt za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – T: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502